

Skladbe) i *Sažetak* na hrvatskom, talijanskom i njemačkom jeziku.

U *Proslavu* priređivači navode da svezak objelodanjuje „kao spomen na Kolbovo svećeničko i glazbeno djelovanje u Marijinu sveištu na Trsatu (1911.-1918.)“. Žele da zbirka obogati repertoar amaterskih i profesionalnih zborova i solista.

Koristan je i zanimljiv „pogled unatrag“ – sažeti pregled najznačajnijih skladbi *Ave Maria*. Broj Zajčevih skladbi na latinski tekst je prema Pettanovu popisu čak i veći od 11, a mogle bi se dodati i one na hrvatski tekst.

U *Prikazu skladbi* nije se išlo do potpune analize („od takta do takta“), već su iznesena temeljna obilježja svake od njih. Učinjeno je to na prikladan način premda neka zapažnja mogu biti upitna, odn. nedovoljno potvrđena u notnom tekstu. Ta činjenica, međutim, nije presudna za ocjenu vrijednosti ovog izdanja. Uvidom u Kolbove skladbe stječe se dojam o njemu kao skladatelju solidna tehničkog znanja, bogate melodijske i harmonijske (manje ritamske!) invencije, sposobnog da odabran tekst prožme odgovarajućom ugođajnošću.

Svezak sadrži niz fotografija iz Kolbova života i faksimila njegovih rukopisa što mu povećava informativnu vrijednost. Recenzenti su dr. o. Bonaventura Duda i Diana Grgurić. Ukusna likovna oprema – kao i za ranija izdanja ove serije – potječe od Slavka Katnića.

Nikša NJIRIĆ

MOZART, TOLIKO HVALJEN A (IPAK) MALO SLUŠAN

(četiri nove knjige o Mozartu u Italiji)

Iz brojne novije literature o Mozartu u Italiji, u prigodi „Mozartove godine“ (200. obljetnice smrti, 1756.-1791.), evo tek nekoliko riječi o četiri knjige, prema recenziji u *La civiltà cattolica* 3407/92.

Prije trideset godina (1962.) austrijska zaklada *Stiftung Mozarteum* iz Salzburga počela je kritički izdavati svu sačuvanu i dostupnu Mozartovu korespondenciju *Mozart Briefe und Aufzeichnungen*. U razdoblju od trinaest godina (1962.-1975.) izišlo je sedam tomova u redakciji W. A. Bauera i O. E. Deutscha. Prva četiri volumena su tekstovi pisama, slijedeća dva su komentari a posljednji tom obuhvaća različite indekse. Iz toga integralnog i kritičkog izdanja talijanski novinar i muzikolog Enrico Castiglione napravio je svoju antologiju iz Mozartove korespondencije *W. A. Mozart: Epistolario* (Rim, 1991.), objavivši 201 pismo. To je do sada najopširnije izdanje Mozartove korespondencije na talijanskom jeziku. „Pisma su prvi put prevedena integralno i to posve vjerno originalu, prema modernim lingvističkim i drugim formalnim kriterijima, ne samo s obzirom na sadržaj...“. Ova talijanska antologija Mozartovih pisama donosi i indeks skladbi spomenutih u pismima.

Iste godine (1991.) u Buenos Airesu argentinski teolog Fernando Ortega objavio je knjigu *Mozart, tinieblas y luz*, kojemu to nije prvi rad o Mozartu. U svom pristupu Mozartu Ortega je bliz, u originalnom čitanju salzburškog maestra, filozofima i teozolozima J. V. Hacquardu i U. von Balthasaru. Pita se Ortega,

da li je to samo slučajno da se *Agnus Dei* iz Mozartove mise KV 317 i kasnije iz 337 nalaze u *Figarovu piru* ili *Beatus vir* iz *Magnificata* u *Maurerische Trauermusik*, *Crucifixus* iz Mise KV 139 u operi *Idomeneo*, *Magnificat* iz *Vespera* KV 339 u uvertiri *Clemenza di Tito*...? Autor prisustvo toga kršćanskog religioznog ozračja u „profanim“ djelima tumači na dvojak način: prvo, sama konstatacija da se gotovo posve iste melodije nalaze u „sakralnim“ i „profanim“ skladbama negira Mozartovoj sakralnoj glazbi čistu i izvornu religioznu inspiraciju. Drugi mogući način tumačenja činjenice da se isti glazbeni motivi, upravo čitave melodije, nalaze u „sakralnim i profanim“ djelima jest da je čitavo Mozartovo stvaralaštvo, kao uostalom i čitav njegov životni nazor (i život?), bio kršćanski impregniran, pa to javljanje sličnih ili istih melodija samo je vanjski vidljivi znak toga. Kao i teolog Ortega tako se i talijanski povjesničar filozofije Giuseppe Mario Pizzuti u svom djelu *W. A. Mozart – La musica di liuto di Dio*, što je u mozartovskoj 1991. izišlo u Potenzi, pozabavio teološko-filozofskim vidom Mozartova stvaralaštva. Dvije su „najduhovnije“ Mozartove skladbe *Requiem* i *Ave verum*; ovim se može pridružiti i *Missa brevis* u C-duru, koja se toliko sviđa teologu Karlu Barthu. Nasuprot spomenutim skladbama stoji opera *Don Giovanni* kao izraz laičke, profane „teologije“. Evo samo naslova iz ove Pizzutijeve knjige o Mozartu: „*Don Giovanni: mitografija lika u estetskom opusu Soerena Kierkegaarda*“, „*Kierkegaard i Mozart prema autobiografskim ispovijestima*“, „*Mozart: umjetnost igre i teror granice*“ i „*Mozart: glazba Božje lutnje*“.

Aldo A. Mola, također 1991., objavio je u Torinu knjigu *Mozart il maestro*; to je zapravo zbornik s više priloga. Prvi je samoga priređivača Mole *Mozart: maestro mnogo cijenjen – malo slušan* a drugi je Jacquesa Henryja *Mozart, brat mason*. Slijedi pet priloga, bilježaka na temu Mozarta i masonstva. Roberto Cognazzo prilaže svoje *postille* naslovljene *Visita interiore masonicæ* u kojima se osvrće na prije spomenuti prilog J. Henryja *Mozart, Frère Maçon*. Guglielmo Adilardi svoj prilog je naslovio *Masonski ključ za interpretaciju Čarobne frule*, a Josè A. Ferrer Benimeli *Sloboda i svjetlo: „revolucionarna“ poruka kasnog Mozarta*, zatim Alberta Basso *Musica e massoneria* i zaključni o istoj temi, i opet samoga priređivača Mole, *W. A. Mozart sa stupova Vječnog Orijenta*. Svi autori su cijenjeni stručnjaci, osobito za povijest masonerije. Između svih njih samo se J. Henry priznaje masonom. Mola spominje da je talijanska masonerija kasno prihvatila Mozarta kao „brata“.

Recenzent u isusovačkoj reviji *La civiltà cattolica*, G. Mucci, ocjenjuje prilog Alberta Basso *Musica e Massoneria* ne samo najvrednijim u zborniku o kojemu govorimo nego uopće o Mozartu u „Mozartovoj godini“, što su se pojavili u Italiji, – neki od njih su bili na granici kiča. Možda bi bilo dobro ovaj zbornik prevesti čitav na hrvatski ili barem prilog *Glazba i masonerija!*

Petar Zdravko BLAJIĆ

